

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» ІМЕНІ Ю.М.БІЛОКОНЯ

Державні ліцензії

Проектні роботи – Серія АГ № 573221 від 8.02.2011 р. до 8.02.2016 р.

Топографо-геодезичні, картографічні роботи – Серія АВ № 547484 від 03.08.2010 р.

Проведення робіт із землеустрою - Серія АГ № 583330 від 19.04.2011 р.

Пожежна сигналізація та інші – Серія АГ № 595095 від 20.05.2011 р.

EN ISO 9001:2008

Реєстраційний номер:

01.467.804

КОД-І.2.19 - ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКИ В ГАЛУЗІ АРХІТЕКТУРИ ТА БУДІВНИЦТВА (РОЗРОБКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ М. МЕЛІТОПОЛЬ)

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Київ – 2015р.

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» ІМЕНІ Ю.М.БІЛОКОНЯ

Державні ліцензії

Проектні роботи – Серія АГ № 573221 від 8.02.2011 р. до 8.02.2016 р.

Топографо-геодезичні, картографічні роботи – Серія АВ № 547484 від 03.08.2010 р.

Проведення робіт із землеустрою - Серія АГ № 583330 від 19.04.2011 р.

Пожежна сигналізація та інші – Серія АГ № 595095 від 20.05.2011 р.

EN ISO 9001:2008

Реєстраційний номер:

01.467.804

КОД-І.2.19 - ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКИ В ГАЛУЗІ АРХІТЕКТУРИ ТА БУДІВНИЦТВА (РОЗРОБКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ М. МЕЛІТОПОЛЬ)

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Замовник: Мелітопольська міська рада

Договір: № 651-01-2011 від 27.10.2011р.

Директор інституту

І.І. Шпилевський

Начальник АПУ

В.О. Токар

Начальник АПМ – 5,
головний архітектор проекту

Т.В. Губенко

Головний інженер проекту

Л.Г. Безкоровайна

Головний економіст проекту

І.Г. Волобой

Начальник відділу НМЗМП

А.О. Економов

Київ – 2015р.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Територіальний розвиток	5
2. Чисельність та зайнятість населення.....	5
3. Концепція перспективного розвитку господарського комплексу	6
4. Житловий фонд, ділянки житлового будівництва, модель перспективного розвитку населеного пункту	6
5. Архітектурно-планувальна структура, функціональне зонування, модель перспективного розвитку	8
6. Переваги та обмеження розвитку міста.....	16
7. Установи і підприємства обслуговування	17
8. Зелені насадження.....	17
9.Протипожежні заходи	18
10. Транспортна інфраструктура.....	18
11. Інженерне обладнання.....	25
12. Інженерна підготовка та захист території	28
13. Пропозиції щодо охорони навколишнього природного середовища.....	30
Основні показники.....	35

Вступ

Містобудівна документація виконана згідно договору № 651-01-2011 від 27.10.2011р., укладеного між ДП УДНДІПМ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білоконя та виконавчим комітетом Мелітопольської міської ради.

Згідно технічного завдання у рамках договору розроблені «Генеральний план м. Мелітополь Запорізької області», «Історико-архітектурний опорний план з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Мелітополь Запорізької області», «План зонування території м. Мелітополь Запорізької області».

Проект розроблений з урахуванням інтересів територіальної громади і містить принципові рішення щодо функціонального зонування території міста, розміщення об'єктів державного, загальноміського значення, організації вулично-дорожньої мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки та захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони природи та історико-культурної спадщини.

Основні цілі та завдання проекту - визначення основних принципів і напрямків планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження культурної спадщини.

Згідно технічного завдання вихідні дані надані замовником станом на 01.01.2011 р.

За обсягом та змістом генеральний план відповідає діючому законодавству України у галузі містобудування та вимогам Державних будівельних норм:

- ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН 360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських та сільських поселень»;
- ДБН Б.1.1-5-2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»;
- «Настанова із застосування нормативних документів з питань планування території», рішення НТР від 16 червня 2011 р. № 161.

При розробці генерального плану м. Мелітополь враховано:

- Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III із змінами від 16.10.2012р №5462-VI;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» із змінами від 20.11.2012 р. №5496-VI;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 7.02.2002 р. № 3059-III;
- Закон України «Про комплексну програму утвердження України як транзитної держави у 2002-2010 роках» від 7. 02. 2002 р. № 3022-III;
- Закон України «Про мораторій на зміну цільового призначення окремих земельних ділянок рекреаційного призначення в містах та інших населених пунктах (із змінами, внесеними згідно із Законом від 23.02.2012 р. № 4444- VI (4444-17));
- Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про автомобільні дороги» щодо класифікації автомобільних доріг загального користування» від 20.12.2011 р. № 4203-VI;
- Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. №325/95-ВР (із змінами);
- Закон України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 28.12.1998 р. №2349;
- Постанова КМ України «Перелік автомобільних доріг загального користування державного значення» від 18 квітня 2012 року № 301.

Під час виконання проекту врахована затверджена містобудівна документація:

- Генеральний план м. Мелітополь (інститут «Діпромiсто», 1994 р.), затверджений у 1987 р.;
- Схема планування території Запорізької області, ДП УДНДПМ «Діпромiсто» імені Ю.М. Білоконя, Київ, 2009 р..

В генеральному плані враховані державні вимоги, надані Запорізькою обласною державною адміністрацією (листи від 23.04.2013р. № 02468/08-24 та від 20.05.2013р. № 02468/08-24).

Згідно технічного завдання основні показники генерального плану визначені на розрахунковий період (етап 15-20 років) до 01.01. 2036 року. Строк дії генерального плану не обмежується.

Генеральний план м. Мелітополь розроблений з використанням ГІС-технологій ArcGIS 9.2., на цифровій основі М 1:2000, виконаний ДП «КИЇВГЕОІНФОРМ», м. Київ у 2012р. та наданий замовником в форматі файлів ArcView GIS 3/2a в М 1:2000 у складі вихідних даних.

Рішення генерального плану приймалися з урахуванням «Історико-архітектурного опорного плану з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Мелітополя» (НДІ Пам'яткоохоронних досліджень, Київ, 2013р.), затвердженого Наказом Міністерства культури України від 15.07.2014 р. №554

Проект виконаний в архітектурно-планувальній майстерні №5 (начальник, лауреат Державної премії України в галузі архітектури – Губенко Т.В.) за участю спеціалістів інженерно-планувального відділу (начальник – Головань О.В.) та сектору транспортних мереж (керівник – Жуков Д. А.).

1. Територіальний розвиток

Згідно форми звітності б-зем загальна площа земель м. Мелітополь становить 4246,0 га, однак багато територій міста на сьогодні відносяться до Мелітопольського району. Територія міста по обміру опорного плану складає 4975,0 га.

На підставі передбаченого проектом перспективного розвитку економіки, соціальної сфери, інженерно – транспортної інфраструктури міста, були визначені території, що потрібні для розміщення усіх видів міського будівництва, які складають 2886,0 га.

За рахунок внутрішньо міських ресурсів можливо використання 606,0 га і виникає необхідність включення в проектні межі міста ще 2280,0 га земель Мелітопольського району. Крім того, до проектної межі міста включено ще 505,0 га забудованих земель, які безпосередньо межують з м. Мелітополь, з яких 55,0 га - це військове містечко, 250,0 га – території садибної забудови та 140,0 га – виробничі території, які на сьогодні знаходяться за межами міста. Таким чином проектна межа міста в порівнянні з обміром опорного плану збільшується на 2785,0 га за рахунок:

- земель Міністерства оборони - 85,0 га ;
- Семенівської сільської ради – 140,0 га;
- Новенської сільської ради – 2205,0 га;
- Костянтинівської сільської ради – 355,0 га.

Територія міста в проектних межах складатиме 7760,0 га.

2. Чисельність та зайнятість населення

Чисельність населення в Мелітополі після перепису 2001 р. зменшилася на 2.3% і на початок 2011 р. склала 157,1 тис. осіб.

Згідно оптимістичного варіанту прогнозу передбачається, що чисельності населення м. Мелітополь протягом прогнозного періоду не зміниться і складе 157,0 тис. осіб.

Кількість зайнятих працівників м. Мелітополь за основними видами економічної діяльності на 01.01.2011 року складала 35,7 тис. осіб.

На початок 2036 рік очікується зростання чисельності зайнятих у всіх сферах економічної діяльності майже в два рази з 35,7 тис. осіб до 70 тис. осіб, їх частка складе 44,6%,

при чому чисельність зайнятих у виробничій сфері знизиться до 40%, а у невиробничій сфері підвищиться до 60%.

У складі виробничої сфери очікується збільшення чисельності працюючих до 26,0 тис. осіб. У невиробничій сфері очікується збільшення чисельності працюючих у 1,9 рази. Очікуваний приріст чисельності працюючих у наведених галузях господарського комплексу зумовлять потрібний рівень інвестицій та достатній попит на продукцію та послуги.

3. Концепція перспективного розвитку господарського комплексу

Мелітополь - центр машинобудування, харчової та легкої промисловості, розвинутий науково-промисловий центр на південному сході України.

Аналіз галузевої структури промисловості показав, що провідними галузями в 2010р. по чисельності зайнятих були харчова, металургійна і виробництво машин та устаткування, які склали -65,6%, в тому числі:

- харчова – 22,9%
- металургійна – 14,6%
- виробництво машин та устаткування – 28,1%

Інші галузі становили - 16,7%.

Перспективи розвитку господарського комплексу міста визначені, насамперед виходячи з рішень Схеми планування території Запорізької області, де на базі виробничого комплексу міста формується Мелітопольський промисловий вузол.

Проектом передбачається збільшення частки промислового виробництва у структурі зайнятих за галузями господарства з 26,9% до 31,1%, абсолютна чисельність зайнятих у промисловості до 2036 року має зрости з 9,6 тис. осіб до 21,8 тис. осіб. При цьому має посилитись спеціалізація міста на виробництві машин та устаткування структура яких повинна зазнати значної диференціації.

Частка харчової промисловості складатиме 23,7 %.

Зросте у структурі промислового виробництва частка легкої промисловості з 4,2% до 6,8%, натомість частка металургійного виробництва знизиться з 14,6% до 8,3%.

Передбачається створення в південно-західній частині міста на землях Новенської сільської ради індустріального парку площею 200, 0 га.

Перспективний розвиток зовнішнього транспорту Мелітополя пов'язаний з таким порівняно новим для України видом діяльності, як транспортно-логістичні послуги. Вони включають у себе комплекс таких логістичних операцій як інтер- та мультимодальні перевезення, навантаження та розвантаження, складування та зберігання вантажів, їх обробку (комплектацію, консолідацію) тощо. Положення Мелітополя на перспективному транспортному коридорі ЧЕС, наявність вільних територій, функціонування міста як промислово-транспортного вузла створюють всі передумови для формування тут потужних транспортно-логістичних центрів, з розгалуженою системою транспортних підприємств, складського господарства, потужностей по переробці вантажів тощо.

4. Житловий фонд, ділянки житлового будівництва, модель перспективного розвитку населеного пункту

Житловий фонд міста на 01.01.2011 р. становив 3,5 млн. м² загальної площі.

Багатоквартирний житловий фонд - 1,8 млн. м², одноквартирний (садибний) житловий фонд - 1,7 млн. м².

Забезпеченість одного мешканця загальною площею складала 22,1 м²/люд.

На сьогодні в м. Мелітополь близько 210,0 тис.м² житлового фонду (6 % від загальної площі житлового фонду) знаходиться в санітарно – захисних зонах від промислових, комунальних та інших об'єктів, в тому числі садибний житловий фонд 137,0 тис. м², багатоквартирний – 73,0 тис. м², в ньому мешкає біля 26,0 тис. осіб.

Житловий фонд міста на кінець розрахункового періоду складе 4,8 млн. м².

В житловому фонді передбачаються такі зміни:

- збільшення житлової забезпеченості на одного мешканця з 22,1 м² до 30,7 м²;
- збільшення середнього розміру однієї квартири в багатоквартирному житловому фонді з 50 м² до 55 м²;
- збільшення кількості квартир на 1000 мешканців з 370 до 450.

Потреба в територіях для житлового будівництва на розрахунковий період складе 681,0 га, з них:

- 61,0 га – для багатоквартирної забудови;
- 620,0 га – для садибної забудови.

На основі еколого-містобудівної оцінки території міста генеральним планом пропонується до освоєння 8 ділянок житлового будівництва, в тому числі :

ділянки під багатоквартирну забудову:

- «вул. Брів-ла-Гайард» (11 га, житловий фонд 130,0 тис. м², кількість квартир – 1,8 тис. од.);
- «пр. Б. Хмельницького» (17 га, житловий фонд 180,0 тис. м², кількість квартир – 1,5 тис. од.);
- «Центр» (10 га, житловий фонд 120,0 тис. м², кількість квартир – 1,7 тис. од.);
- «Військове містечко» (19,0 га, житловий фонд 150,0 тис. м², кількість квартир – 3,1 тис. од.);

ділянки під садибну забудову:

- «Південна 1» (100 га, житловий фонд 120,0 тис. м², кількість будинків – 0,8 тис. од.);
- «Південна 2» (160 га, житловий фонд 190,0 тис. м², кількість будинків – 1,3 тис. од.);
- «Західна» (350 га, житловий фонд 420,0 тис. м², кількість будинків – 2,8 тис. од.).

Проектом передбачається вибіркова багатоквартирна забудова – 50,0 тис. м² (4,0га) та вибіркова садибна забудова – 13,0 тис. м² (10,0га)

Генеральним планом передбачається переведення в садибну забудову 120,0 га дач, що включаються в проектні межі міста Мелітополь.

Розміщення житлового будівництва передбачається як на вільних від забудови територіях міста, сільськогосподарських землях так і на територіях, що реконструюються .

Розміщення обсягів нового житлового фонду пропонується за рахунок:

- вільних земель – 25,0га;
- вивільнення територій спецпризначення – 19,0га;
- реконструкції існуючої забудови – 10,0 га;
- території садового товариства – 120,0га;
- земель сільськогосподарського призначення – 627,0 га.

Для будівництва соціального та доступного житла генеральним планом пропонується ділянка «вул. Брів-ла-Гайард».

Виходячи з планувальних напрямків розвитку м. Мелітополь і враховуючи необхідність подальшого поліпшення житлових умов населення, визначені як резервні (після 2035 р.) наступні ділянки перспективної забудови:

- реконструкцію застарілого житлового фонду центральної частини міста - 20 га;
- використання під житлову забудову територію садів «Дослідного господарства «Мелітопольське» інституту зрощуваного садівництва ім. М.Ф. Сидоренко УААН» (відділення №1 і №2) – 120 га;
- розміщення житлово-громадської забудови на території заводу безалкогольних напоїв ПП «Вітмас»;

- винесення малорентабельних, екологічно шкідливих і малоефективних промислових і комунальних об'єктів, складів, освоєння територій для розміщення наукових організацій – 20 га.

Проведення таких значних містобудівних перетворень в межах міста не може погасити дефіцит територій і створює необхідність освоєння земель за його межами. Таким чином на містобудівний прогноз, в планувальну модель включені прилеглі до міста сільськогосподарські землі в південному напрямку – 500 га для розвитку промислового парку та 140 га для розміщення садибної забудови в південно – східному напрямку. Формування потужної промислової зони на півдні поступове звільнить території міста від шкідливих підприємств, території яких можуть бути реконструйовані під громадську або житлову забудову.

Загальна будівельна ємність планувальної моделі міста в залежності від структури поверховості і можливих змін показників нормативної щільності забудови може оцінюватися в 5,6 млн.м².

5. Архітектурно-планувальна структура, функціональне зонування, модель перспективного розвитку

Функціональне зонування території міста

В основу розробки перспективного розвитку території міста Мелітополь покладені наступні принципи містобудування:

- розробка планувальної структури, що в змозі задовольнити оптимальні умови проживання: високий рівень інженерного облаштування, озеленення, обслуговування, зручні транспортні зв'язки з місцями прикладення праці та відпочинку;
- раціональне використання міських територій, зокрема територій непридатних з точки зору інженерно-будівельної оцінки;
- створення архітектурно-планувальної структури, що забезпечує виразне об'ємно просторове рішення житлової та громадської забудови;
- оздоровлення міського середовища за рахунок реалізації містобудівних та інженерних заходів (гідротехнічних заходів, винесення із сельбищної зони в центральній частині міста виробних підприємств, зменшення санітарно-захисних зон, організація санітарної очистки міста);
- виділення в межах міста територій пріоритетного розвитку.

Пріоритетами розвитку м. Мелітополь, що передбачаються генеральним планом, є:

- підвищення ефективності використання міських територій і територіальних резервів для здійснення містобудівної діяльності;
- виявлення необхідних територіальних ресурсів для розміщення різних типів житлового будівництва в комплексі з об'єктами обслуговування, озеленення, транспортного й інженерного забезпечення;
- підвищення комфортності сформованої міської забудови (особливо загальноміського центру) за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
- розвиток туристичної галузі;
- подальший розвиток виробничого комплексу;
- формування зон для розвитку підприємств малого та середнього бізнесу;
- реконструкція та розвиток транспортної та інженерної інфраструктури;
- розвиток мережі середніх навчальних закладів;
- підвищення рівня забезпеченості населення зеленими насадженнями загального користування, установами і спорудами відпочинку та спорту;
- формування динамічно урівноваженого стану навколишнього середовища, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

В основу функціонального зонування території міста покладені основні положення містобудування: виділення функціональних зон повинно бути чітким, взаєморозміщення їх раціональним; формування транспортно-планувального каркасу здійснюється на основі

мінімізації витрат часу на пересування населення між місцями розселення, прикладення праці та рекреації, установами громадського обслуговування; оздоровлення та охорона навколишнього середовища, створення санітарно-захисних зон, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Під час розроблення генерального плану проведений аналіз внутрішньоміських ресурсів, визначена містобудівна цінність території та запропоноване подальше, насамперед якісне, вдосконалення міського середовища.

Рішення генерального плану передбачають збалансований розвиток територій.

Передбачається зонування території з виділенням функціональних зон за видами переважного використання: сельбищної; громадської, виробничо-комунальної; транспортно-складської; зони зовнішнього транспорту; ландшафтно-рекреаційної та туристичної.

Сельбищна зона призначена для розміщення кварталів садибної та багатоквартирної (середньо- та багатоповерхової) забудови, громадських центрів, об'єктів культурно-побутового обслуговування, зелених насаджень загального користування. Вона є найбільшою за територією функціональною зоною міста.

Згідно рішень генерального плану подальший розвиток сельбищної зони міста, передбачається у південному, північному та західному напрямках.

Генеральним планом передбачено розміщення багатоквартирної багатоповерхової забудови на ділянках «вул. Брів-ла-Гайард»; «пр. Б. Хмельницького» та «Центр» (реконструкція існуючої забудови).

Розміщення багатоквартирної середньоповерхової забудови передбачено в північній частині міста на ділянці житлового будівництва «Військове містечко».

Зона багатоквартирної забудови формується вздовж проспекту Б. Хмельницького, вул. Леніна та Горького.

З метою якісного вдосконалення середовища в центральній частині міста по вул. Воїнів Інтернаціоналістів, Горького, Дзержинського, Фролова та вздовж проспекту б. Хмельницького та 50-річчя Перемоги передбачається реконструкція застарілого житлового фонду під багатоквартирну забудову.

Резервування територій під багатоквартирну забудову на поза розрахунковий період передбачене на території колективних садів та дач вздовж проспекту 50-річчя Перемоги, та в центральній частині міста в районі вул. Горького

Передбачаються наступні ділянки перспективної садибної забудови: «Південна 1», «Південна 2» та «Західна», окрім того, генеральним планом передбачається переведення дач у садибну забудову в західній частині міста в районі ділянки «Військове містечко».

З метою завершення формування кварталів житлової забудови, що склалися, передбачається розміщення вибіркової садибної забудови.

Резервування територій садибної забудови на поза розрахунковий період в центральній частині міста передбачено на території колективних садів та дач та в східній частині міста.

Дисперсно розташовані ділянки промислової та комунальної забудови в потребують поступового винесення з сельбищній зоні до виробничо-комунальної.

Громадська зона продовжує свій розвиток у складі загальноміського центру та подальшого його формування; в центрах обслуговування житлових районів і мікрорайонного обслуговування та спеціалізованих центрах.

Науково-громадська зона формується в центральній частині міста в районі вул. Воїнів Інтернаціоналістів як резерв реконструкції під вказаний вид забудови на поза розрахунковий період.

Виробничо-комунальна зона формується на базі виробничих, комунальних та складських територій, що існували на момент розроблення генерального плану. Території виробничих, складських та комунальних підприємств розташовані здебільшого вздовж залізниці та формують три основних промислових утворення (вздовж залізниці: в районі вул. Дзержинського та Кірова, в районі вул. Каховське шосе та вздовж вул. Олександра Невського).

Окремі підприємства розміщені вздовж основних магістральних вулиць та серед житлової забудови без дотримання санітарно-захисних зон.

Генеральним планом пропонується впорядкування забудови комунальних і виробничих територій за рахунок більш інтенсивного їх використання та реконструкції, а також подальший розвиток виробничих та комунальних в південно-західній частині міста.

Дисперсно розташовані ділянки промислової та комунальної забудови здебільшого зберігають свою функцію.

В південно-західній частині міста в районі продовження проспекту Богдана Хмельницького та Каховського шосе передбачається створення індустріального парку. Території, передбачені для розміщення нових промислових підприємств та приватних підприємств, розташовані в індустріальному парку. Також на території індустріального парку передбачаються складські об'єкти та об'єкти оптової торгівлі.

Території виробничої забудови в районі вулиць Держинського, Воровського, Карла Маркса та пров. Південний пропонуються до перепрофілювання без збереження пріоритету існуючих функцій – передбачається організація об'єктів громадської забудови та об'єктів поліфункціонального використання: торговельно-розважальних комплексів, офісних приміщень, багатоквартирної житлової забудови, громадських, спортивних комплексів тощо.

В центральній частині міста в районі вул. Воїнів-Інтернаціоналістів, в зв'язку з недотриманням санітарно-захисної зони від промислових підприємств, генеральним планом передбачено резерв реконструкції існуючої забудови під комунально-складські об'єкти.

Вдосконалення вулично-магістральної мережі покращить транспортне обслуговування промислових підприємств, а також надасть можливість відвести рух вантажного транспорту з центру міста.

Транспортно-складська зона формується територіями логістичного комплексу в південно-західній частині міста.

Зону *зовнішнього транспорту* утворено автомобільними шляхами зовнішнього зв'язку, з об'єктами обслуговування; залізницею; залізничною станцією; автостанцією. З метою поліпшення транспортного обслуговування міста пропонується створення додаткових транспортних зв'язків в південно-західній та західній частинах міста. Для обслуговування ділянок перспективної житлової, громадської, виробничої та комунальної забудови, відведення транзитного руху транспорту з центральної частини міста та часткового розвантаження існуючих магістральних вулиць передбачається організація нових магістральних вулиць. Подальший розвиток зони передбачається, також, за рахунок створення транспортних розв'язок в різних рівнях, пішохідних естакад, удосконалення внутрішніх транспортних зв'язків, що мають виходи на зовнішню мережу.

Важливу роль у формуванні планувальної структури міста відіграють зелені насадження загального користування, тому генеральним планом передбачається створення та благоустрій рекреаційних зон, розвиток об'єктів рекреаційного призначення. *Ландшафтно-рекреаційну* зону створюють озеленені території міста, зони короткочасного відпочинку, розміщені вздовж водних поверхонь р. Молочна або поблизу струмків. Формування зони відбувається за рахунок заплавлених територій річок, зелених зон струмків, існуючих парків, скверів, інших озелених територій. Саме ландшафтно-рекреаційна зона є перехідною ланкою між міською забудовою та приміською зеленою зоною.

Згідно рішень генерального плану передбачається благоустрій прибережних територій, скверів парків, влаштування набережних, зон відпочинку з спортивно-оздоровчими комплексами.

Згідно рішень генерального плану передбачається створення Рекреаційної зони – лугопарку вздовж р. Молочна, рекреаційної зони на північному-заході в районі ділянки «Західна», зелених насаджень загального користування на ділянці «Західна» та «Південна-2», благоустрій прибережних територій, парків, скверів, влаштування набережних, зон відпочинку біля водних поверхонь, пляжів.

Рекреаційна зона – лугопарк вздовж р. Молочна формується на заплавах територіях вздовж р. Молочна та являє собою основну природну композиційну вісь. У складі рекреаційної зони передбачається пляжна зона, парк з розважальними об'єктами (атракціони, мотузковий парк), спортивний парк, дитячий парк та рекреаційні зони короткочасного відпочинку населення. На території парку передбачені велосипедні маршрути, доріжки для пішохідних та кінних прогулянок, спортивні майданчики, майданчики для відпочинку під відкритим небом різних груп населення.

Рекреаційна зона на північному-заході в районі ділянки «Західна» утворена парком в кварталах житлової забудови та Західним парком, де передбачено розміщення спортивного парку, об'єктів для розваг і дозвілля та зона відпочинку для населення.

На ділянці «Південна 2» рекреаційна зона сформована парком.

Завдяки єдиній мережі зелених насаджень міста досягається єдність планувальної структури, зокрема єдність об'єктів рекреаційного, громадського, та спортивного призначення. Рішеннями генерального плану сформована система тематичних парків: дитячий, розважальний, спортивний.

Відповідно до рішень генерального плану на сході вздовж р. Молочна в структурі Рекреаційної зони - лугопарк формується зона *туристичної діяльності*, представлена рекреаційними та туристичними об'єктами, громадською забудовою, що передбачена для культурно-пізнавального, спортивного та оздоровчого туризму.

Планувальна структура міста. Система центрів

Головна мета містобудівного розвитку міста полягає в забезпеченні комплексного, планомірного, економічно-доцільного розвитку міської інфраструктури та створення умов, що поліпшують життєдіяльність та відпочинок населення.

В основу архітектурно-планувального рішення схеми територіального розвитку закладені наступні принципи:

- збалансований розвиток урбанізованого та природно-ландшафтного каркасів;
- установлення чіткого функціонального зонування території міста;
- удосконалення і розвиток сельбищної зони;
- удосконалення і розвиток території громадської забудови;
- розвиток ландшафтно-рекреаційної зони;
- розвиток туристичної сфери;
- формування індустріального парку в структурі міста;
- виносу та перепрофілювання ряду виробничих об'єктів;
- раціональне рішення вулично-дорожньої мережі.

Генеральним планом передбачено вдосконалення планувальної структури міста, що склалася.

Функціонально-просторова організація всієї системи громадських центрів формується на базі трьох її основних компонентів – загальноміського центра, з його внутрішньою структурою, мережі центрів житлових районів і мікрорайонів та спеціалізованих центрів.

Загальноміський центр отримує свій подальший розвиток як поліфункціональна система, що містить громадську, адміністративно-ділову, культурно-освітню, рекреаційну функцію, а також підприємства громадського харчування, торгівлі та побутового обслуговування.

Просторова схема загальноміського центру формується компактно, за лінійно-вузловою схемою, локалізуючись між проспектом Б. Хмельницького, вул. Профінтерна, вул. Фрунзе, та вул. Леніна та вздовж основних композиційних вісей: проспекту Б. Хмельницького та проспекту 50-річчя Перемоги і має поліфункціональне використання. Загальноміський центр достатньо насичений об'єктами громадського призначення. Генеральним планом передбачається розвиток міського центру в обох його частинах, доповнюючи та урізноманітнюючи функціональну складову об'єктів. Таким чином, створюються умови для реалізації принципу розвитку лінійно-вузлового центру, як системи перекриваючих одна іншу зон доступності.

Передбачається доповнення архітектурно-планувальну композицію загальноміського центру бізнес-центрами, адміністративно-офісними центрами з готельними комплексами, торговельно-адміністративними та торговельно-розважальними комплексами.

В структурі міста передбачається розміщення *центрів мікрорайонного обслуговування* з урахуванням радіусів доступності об'єктів.

Пропонується розмістити центри мікрорайонного обслуговування:

- на ділянці «вул. Брів-ла-Гайард» у складі: торговельно-розважального комплексу, спортивного клубу, центру сімейної медицини та навчально-виховного комплексу;
- на ділянці «пр. Б. Хмельницького» у складі: торговельно-побутового центру, спортивно-оздоровчого комплексу, центру сімейної медицини, загальноосвітньої школи та дитячої дошкільної установи;
- на ділянці «Південна 1» у складі: торговельно-розважального центру, спортивно-оздоровчого комплексу, центру сімейної медицини, та навчально-виховного комплексу;
- на ділянці «Південна 2» у складі: торговельно-побутового центру, магазинів, центру сімейної медицини та навчально-виховного комплексу;
- на ділянці «Західна» у складі: розважального та торговельно-побутового центрів, магазинів, спортивно-оздоровчого центру, центру сімейної медицини, загальноосвітньої школи та дитячих дошкільних установ.

Ділянка реконструкції «Центр» обслуговуються об'єктами загальноміського центру та громадськими об'єктами сформованих кварталів житлової забудови з урахуванням радіусів доступності.

Ділянка житлового будівництва «Військове містечко» обслуговуються громадськими об'єктами сформованих кварталів житлової забудови з урахуванням радіусів доступності

Рішеннями генерального плану пропонується розміщення *спеціалізованих центрів*:

Комерційно-діловий центр формується в зоні впливу основних магістралей та транспортних вузлів, розміщений в південній частині міста вздовж проспекту Б. Хмельницького. Території передбачені для розміщення адміністративно-офісних будівель, торговельно-офісних центрів, готельних комплексів, центрів оптової торгівлі, закладів громадського харчування.

Центр торговельної діяльності формується в районі вул. Каховське шосе і містить в собі торговельно-розважальні центри, торговельно-ринковий комплекс, торговельні центри та магазини.

Освітній центр формується вздовж вул. Воїнів-Інтернаціоналістів та вул. 8-го Березня центр складається з: закладів освіти (ПТУ), гуртожитку, адміністративно-офісного корпусу та резервних територій під вказаний вид забудови.

Культурний центр формується по вул. Дзержинського, в якому розміщені музей, кінотеатр, театр, концертний хол.

Генеральним планом передбачається розміщення туристичних центрів.

Туристичний центр спортивно-розважального спрямування, що формується в східній частині міста в районі вул. Дзержинського, складають рекреаційні та туристичні об'єкти, а саме: центр активного дозвілля, спортивно-розважальний комплекс, картинг-центр, мотодром, велотрек, туристичний центр, екскурсійне бюро, торговельно-розважальний та торговельний центр, магазини та заклади громадського харчування. Туристичний центр підпорядкований структурі Рекреаційної зони – лугопарк вздовж р. Молочна та містить майданчики для відпочинку різних категорій населення, доріжки для пішохідних, кінних та велосипедних маршрутів.

Туристичний центр спортивно-оздоровчого спрямування в східній частині міста в районі вул. Комсомольська у складі: оздоровчого та спортивно-оздоровчого центру, СПА-комплексу, спортивного парку, гольф-клубу та пляжної зони.

Особливістю системи центрів міста Мелітополь є чергування його структурних елементів – загальноміського центру, центрів періодичного та повсякденного обслуговування районного та мікрорайонного значення та спеціалізованих центрів (епізодичне обслуговування).

Більшість центрів розміщена вздовж основних магістральних вулиць міста, в найбільш композиційно насичених місцях. Рівномірно розміщені в кварталах житлової забудови, центри відіграють роль домінант.

Збереження та охорона культурної спадщини

Проект «Історико-архітектурний опорний план з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Мелітополь Запорізької області», виконаний у складі генерального плану Науково-дослідним інститутом пам'ятоохоронних досліджень, та затверджений наказом № 554 від 15.07.2014р. Міністерства культури України.

Згідно ЗУ «Про охорону культурної спадщини» на території міста визначенні історичні ареали, комплексні охоронні зони, охоронні зони окремих пам'яток культурної спадщини, зони регулювання забудови, охоронні зони окремих пам'яток археології. Режими використання вищезазначених зон наведені нижче згідно проекту «Історико-архітектурний опорний план з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Мелітополь Запорізької області» (НДІ Пам'ятоохоронних досліджень, Київ, 2014р.).

Режими використання історичного ареалу та обмеження господарської діяльності на території історичного ареалу.

Історичний ареал – це найбільш освоєна в минулому і добре збережена частина території населеного місця, що відрізняється традиційним характером середовища і значною кількістю об'єктів культурної спадщини від інших, менш освоєних або погано збережених частин населеного місця. Історичний ареал є спеціально виділеною у населеному місці територією історико-культурного значення із затвердженими межами, яка фіксується в усіх землевпорядних і містобудівних документах та розглядається як специфічний об'єкт містобудівного проектування. Відповідно до нормативно-правових актів, що регулюють питання визначення і використання територій історичних ареалів, на території міста Мелітополь визначено один історичний ареал у межах історичного центру міста – «Історичний центр міста» (поч. ХІХ ст. – перша пол. ХХ ст.).

Межі історичного ареалу м. Мелітополь – «Історичний центр міста» визначено на підставі натурних досліджень, аналізу історичних даних, наявних архівних джерел з урахуванням сучасної містобудівної ситуації.

Режими використання територій у межах історичного ареалу визначаються режимами використання територій зон охорони пам'яток, установлених на території ареалу.

У межах історичного ареалу пріоритетним напрямом містобудівної діяльності є збереження традиційного характеру середовища, охорона і раціональне використання розташованих в його межах пам'яток і об'єктів культурної спадщини, збереження містоформуючої ролі об'єктів культурної спадщини.

У межах історичного ареалу опрацюванню проектної документації на будівництво, реконструкцію будівель і споруд повинно передувати розроблення історико-містобудівних обґрунтувань.

Частина території історичного ареалу, а саме території пам'яток належать до земель історико-культурного призначення.

В історичному ареалі «Історичний центр міста» висота нових будівель і тих, що підлягають реконструкції не повинна перевищувати 2-3 поверхи – 10 метрів від денної поверхні. Має зберігатися існуючий характер забудови у відповідності до типу міського середовища.

В межах визначеного історичного ареалу забезпечується збереження сталої просторово-планувальної системи, червоних ліній забудови, форм благоустрою.

При проведенні реконструкції зазначених територій можливе використання підземного простору під новими будинками, площами, кварталами. Пристосування цокольних та перших поверхів цінної історичної забудови має певні обмеження – забороняється прибудова тамбурів, зміна стилістики фасадів і матеріалів зовнішнього оздоблення; при влаштуванні ганків кількість

сходинок має бути мінімальною; забороняється розміщення реклами та зовнішніх блоків кондиціонерів на фасадах пам'яток, щойно виявлених пам'яток, значних історичних будівель.

На цій території передбачається збереження функцій загальноміського центру при максимальному використанні існуючого фонду; обмеження розміщення нових об'єктів з функціями, які мають тенденцію до активного розвитку, вимагають великих будівельних об'ємів, територій і притягують значні транспортні потоки. Об'єкти нового будівництва слід розміщувати замість втрачених і не цінних споруд з дотриманням обмежень щодо поверховості, габаритів у плані, масштабу членувань і та ін.

Режим використання комплексних охоронних зон

На території комплексних охоронних зон повністю зберігаються пам'ятки та об'єкти культурної спадщини, забезпечується охорона традиційного характеру середовища: ландшафту, історично сформованих розпланування, парцеляції, забудови, цінних елементів історичного благоустрою. Тут, відповідно до Державних будівельних норм, допускається лише регенерація, що включає реставрацію та пристосування пам'яток, збереження та реконструкцію фонові забудови, а також збереження природного ландшафту. Регенерація забезпечує збереження видового розкриття історичних ансамблів і комплексів.

За спеціальними проектами, погодженими з центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини, виконуються:

- роботи з регенерації історичного середовища, пов'язані зі збереженням та реставрацією історичного розпланування, реконструкцією будівель і споруд, благоустроєм території, озелененням;
- роботи з консервації, реставрації, реабілітації, пристосування пам'яток;
- роботи з реконструкції вуличної мережі, інженерних мереж, влаштування майданчиків для паркування автотранспорту, зовнішнього освітлення, встановлення малих архітектурних форм, забезпечення інших форм благоустрою, зумовлених вимогами сучасного функціонування міста;
- усунення будівель, споруд і зелених насаджень, які порушують традиційний характер середовища, заміна підприємств, майстерень, складів, які виводяться з цієї території, а також інших будівель і споруд, які підлягають знесенню, новими будівлями і спорудами або зеленими насадженнями, що не порушують традиційний характер середовища.

Уся містобудівна документація, що розробляється на цю територію чи на її частини, підлягає погодженню з центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини, відповідно до чинного законодавства.

У межах комплексної охоронної зони забороняються містобудівні, архітектурні чи ландшафтні перетворення, будівельні, меліоративні, шляхові, земляні роботи без відповідних погоджень та дозволів центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Не дозволяється прокладання транспортних комунікацій, інженерних мереж, які порушують підземні частини пам'яток або гідрологічний режим території, встановлення повітряних ліній електромереж і трансформаторних пунктів, обладнання, благоустроїв, які не відповідають вимогам охорони пам'яток та збереження традиційного характеру середовища.

На території комплексної охоронної зони забезпечується сприятлива гідрогеологічна обстановка, чистота повітряного басейну, захист від динамічних впливів, пожежна безпека.

Нове будівництво можливе тільки за проектами, погодженими з центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини відповідно до встановленого порядку. При цьому розпланувальний модуль і парцеляція мають лишатися незмінними, а масштаб нових будівель, масштабність їхніх членувань, архітектурні форми, матеріали, кольорове вирішення фасадів повинні відповідати безпосередньо прилеглий історичній забудові.

Проектуванню має передувати історико-містобудівне обґрунтування зі всебічним композиційним обґрунтуванням рішень, що приймаються.

Режим використання охоронних зон окремих пам'яток та окремих груп пам'яток

Режим використання територій охоронних зон окремо розташованих пам'яток та окремих груп пам'яток аналогічний режиму використання територій, встановленому для комплексних охоронних зон. В охоронних зонах здійснюється реставрація та реабілітація пам'яток, забезпечується охорона традиційного характеру середовища, усунення споруд і насаджень, які порушують традиційний характер середовища, відтворення втрачених цінних об'єктів. Нове будівництво можливе тільки у виняткових випадках за проектами, погодженими з відповідними органами охорони культурної спадщини.

На територіях охоронних зон:

- зберігаються пам'ятки, історично сформовані розпланування, забудова, включаючи значні, традиційні та фонові будівлі, елементи ландшафту;
- за спеціальними проектами, погодженими з відповідними органами охорони культурної спадщини, виконуються роботи, пов'язані з консервацією, реставрацією, пристосуванням, музеєфікацією пам'яток, благоустроєм їх території;
- забезпечується сприятлива для збереження пам'яток гідрогеологічна обстановка, захист від динамічних впливів;
- забороняються містобудівні, архітектурні чи ландшафтні перетворення, будівельні, меліоративні, шляхові, земляні роботи без дозволу відповідних органів охорони культурної спадщини, будівництво інженерних і транспортних мереж, складів, гаражів та інших будівель та споруд, які можуть спотворити традиційний характер середовища пам'яток.

Погодження проектної документації та дозволу на проведення робіт надають:

- в охоронних зонах пам'яток місцевого значення – місцевий орган охорони культурної спадщини;
- в охоронних зонах пам'яток національного значення – центральний орган виконавчої влади в сфері охорони культурної спадщини.

Режим використання зон регулювання забудови

Для всієї території зони регулювання забудови режим використання територій передбачає здійснення реконструкції будівель і споруд. Ступінь реконструкції визначається цінністю наявних об'єктів культурної спадщини, особливостями об'ємно-просторового устрою.

У зоні регулювання забудови зберігаються цінні історичні розпланування і забудова, озеленення та благоустрій, виразні елементи ландшафту, що сприяє закріпленню ролі пам'ятки в архітектурно-просторовій організації історичного середовища; забезпечуються сприятливі умови огляду пам'яток та їх довкілля. На всіх ділянках зони регулювання забудови слід забезпечувати відповідність будівель і споруд архітектурному середовищу за масштабними параметрами.

Забороняється розміщення нових промислових підприємств, транспортних, складських та інших споруд, які створюють великі вантажні потоки, забруднюють повітряний і водний басейни. Обмежується будівництво транспортних магістралей, розв'язок, естакад, мостів та інших інженерних споруд, які можуть спотворити традиційний характер середовища.

В межах зони регулювання забудови зберігається існуючий характер забудови. Нові будівлі регламентуються за розташуванням, прийомами організації, висотою, довжиною фасадів, масштабом, характером членувань, пластичним і кольоровим вирішенням, функціональним використанням. Гранична висота нових будівель і споруд визначається на підставі розрахунків у кожному конкретному випадку.

Реконструкція існуючих будівель і споруд регламентується відповідно до їх історико-культурної та містобудівної цінності, а також відповідно до вимог збереження традиційного характеру середовища.

У разі будівництва нових чи реконструкції з розширенням існуючих будівель і споруд у межах зони регулювання забудови необхідні всебічні композиційні обґрунтування рішень щодо поверховості, типу будинків, розміщення, функціонального призначення, композиційних зв'язків з історичним центром, які мають виконуватися в рамках передпроектних проробок чи містобудівного (історико-містобудівного) обґрунтування.

Режими використання територій охоронних зон пам'яток археології.

На території зони охорони пам'яток забезпечується охорона археологічного культурного шару. Дозволяється проведення археологічних досліджень з музеєфікацією та консервацією виявлених розкопками об'єктів.

У передбачених межах зон охорони усі містобудівні, архітектурні чи ландшафтні перетворення, будівельні, меліоративні, шляхові, земляні роботи можуть проводитись виключно з дозволу місцевого органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Будь-яким земляним роботам (у тому числі будівельним, інженерним, культивацийним роботам, пов'язаним з розкриттями), повинна передувати археологічна експертиза (розвідки та шурфування) з метою визначення наявності культурного шару або об'єктів археологічної спадщини, а самі роботи повинні здійснюватись під наглядом фахівця-археолога, який має відповідний дозвіл на проведення археологічних досліджень. У проектно-кошторисній документації на будівництво в обов'язковому порядку передбачаються кошти на проведення археологічних досліджень перед початком земляних робіт.

Якщо внаслідок здійснених розвідок в межах територій, передбачених планами розміщення будівництва, будуть знайдені залишки археологічних об'єктів, то до початку будівництва на цих ділянках необхідно виконати повні археологічні дослідження (розкопки).

6. Переваги та обмеження розвитку міста

Місто Мелітополь має сприятливі умови для подальшого містобудівного та соціально-економічного розвитку. До конкурентних переваг, які визначають специфіку міста та створюють умови для його перспективного містобудівного розвитку, відносяться:

- вигідне економіко-географічне положення (м. Мелітополь розташовано в південній частині Запорізької області в зоні впливу міжнародного автомобільного транспортного коридору ЧЕС (Чорноморське економічне співтовариство), траса якого проходить вздовж міста на півдні;
- розвинений господарський комплекс, який базується на промисловості, транспорті та сільському господарстві;
- значний промисловий потенціал міста, представлений підприємствами машинобудування, харчової та легкої промисловості;
- місто розташовано в розвинутому аграрному регіоні, де вирощують зернові, бахчові культури, овочі та фрукти, соняшник, що є передумовою розвитку переробної промисловості;
- розвинена інженерно-транспортна інфраструктура міста;
- значна кількість структур нового типу – малих підприємств та фізичних осіб;
- висока інвестиційна привабливість території міста; наявність вільних сфер та ніш для інвестування;
- значний трудовий потенціал, що визначається низьким показником демографічного навантаження та високим рівнем освіти економічно активного населення.

На фоні вищевказаних переваг діє низка об'єктивних та суб'єктивних факторів, що призводять до виникнення соціально-економічних, екологічних та планувальних проблем, що сповільнюють містобудівний розвиток та потребують поетапного їх вирішення. Основними з них є:

- проблеми у функціональному зонуванні території (суміжне розташування житлових та виробничих територій);
- відставання рівня розвитку соціальної сфери від соціально гарантованого рівня обслуговування;

- розчленування міста залізницею, водними поверхнями, що зумовлює проблеми транспортного та культурно-побутового обслуговування віддалених районів міста;
- транспортні проблеми (технічний стан магістральної вуличної мережі та її щільність, нераціональне розміщення місць зберігання транспортних засобів);
- екологічні проблеми та проблеми санітарно-гігієнічних умов проживання населення;
- високий рівень зносу основних виробничих потужностей у промисловому комплексі;
- недостатній рівень у місті наукового потенціалу;
- при наявності достатнього трудового потенціалу посилюється проблема висококваліфікованих кадрів;
- зношеність об'єктів комунальної інфраструктури (електро-, газо- і водопостачання);
- недостатній рівень розвитку туристичної сфери.

7. Установи і підприємства обслуговування

Основними принципами раціональної організації системи громадського обслуговування в межах міста є:

- повне задоволення потреб населення в різних видах послуг;
- забезпечення, по можливості, рівноцінних умов обслуговування населення центральної та периферійної зон міста;
- дотримання максимально допустимих радіусів обслуговування.

У генеральному плані відзначені наступні пріоритети:

- створення умов для всебічного розвитку особистості, трудової підготовки, професійного самовизначення;

- задоволення потреби населення в дитячих дошкільних установах та загальноосвітніх школах;
- розширення мережі позашкільних установ;
- розвиток мережі установ культури та мистецтва;
- забезпечення розвитку мережі закладів фізичної культури і спорту;
- розвиток установ сімейної медицини;
- створення багатопрофільних підприємств всіх форм власності з метою поліпшення побутового обслуговування населення і надання якісних послуг.

Розрахунок необхідної ємності установ і підприємств обслуговування для населення міста зроблено на підставі нормативів забезпеченості, які відображають соціально-гарантований рівень відповідно до ДБН 360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень».

Розміщення нових дитячих дошкільних установ: на ділянках: «Брів-ла-Гайард»-НВК на 120 місць, «Б.Хмельницького» та «Південна 1» - ДДУ на 200 місць, 120 місць та 80 місць, «Центр» -ДДУ на 120 місць, «Військове містечко»-ДДУ на 80 місць та розширення існуючого на 90 місць, «Південна 2»- НВК на 120 місць, «Західна»- 3 ДДУ на 120 місць кожна.

Реконструкція 2-ого корпусу НВК № 9 з метою відкриття дошкільного навчального закладу на 250 додаткових місць по вул. Дзержинського, 412-а.

Розміщення нових загальноосвітніх шкіл: На ділянках: «Брів-ла-Гайард» НВК на 120 місць, «Б.Хмельницького» та «Південна 1» ЗОСШ на 825 місць, «Південна 2»- НВК на 240 місць, «Західна»-ЗОСШ на 660 місць.

Розміщення медичних установ: лікарняний корпус на території існуючої лікарні на пр. Б.Хмельницького, центри сімейної медицини на ділянках «Західна» по вул. Польовій, «Південна 2», «Б. Хмельницького»

8. Зелені насадження

Система озеленення – частина архітектурно-планувальної структури міста, її формують озеленені території, які за функціональною належністю поділяються на:

- озеленені території загального користування;

- озеленені території обмеженого користування;
- озеленені території спеціального призначення;

Озеленені території загального користування – парки, сквери, бульвари є елементами забудови.

Генеральним планом передбачається створення наступних зелених насаджень загального користування:

№ з/п	Назва об'єктів	га
1.	Парк в районі ділянки «Південна 1»	9,0
2.	Парк на ділянці «Південна 2»	12,0
3.	Парк на ділянці «Західна»	20,0
4.	Лугопарк	312,0
	Всього	353,0

Таким чином, загальна площа зелених насаджень загального користування (з урахуванням існуючих) на розрахунковий етап складе 410,5 га, середня забезпеченість на 1 люд. становитиме – 26,1 м²

9. Протипожежні заходи

Генеральним планом передбачено розміщення 5 пожежних депо на 17 машин: по вул. Бадигіна (на 3 автомашини, розмір земельної ділянки 0,9 га), по вул. Тельмана (на 3 автомашини, розмір земельної ділянки 1,0 га), по вул. Ломоносова (на 4 автомашини, розмір земельної ділянки 1,5 га), по вул. Островського (на 3 автомашини, розмір земельної ділянки 1,2 га), в районі садових товариств в західній частині міста (на 4 автомашини, розмір земельної ділянки 1,7 га), Пожежні депо, які обслуговують місто, розміщуються таким чином, що радіус їх обслуговування, згідно вимог ДБН 360-92**, не перевищує 3 км по дорогах загального користування і охоплює всю територію міста.

10. Транспортна інфраструктура

Автомобільні дороги

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 821 “Про затвердження Концепції створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні” поблизу міста Мелітополь пройде траса міжнародного транспортного коридору ЧЕС сполученням Рені – Ізмаїл – Одеса – Миколаїв – Херсон – Мелітополь – Бердянськ – Маріуполь – Новоазовськ. Траса зазначеного автомобільного коридору пройде по існуючій автомобільній дорозі міжнародного значення М – 14 сполученням Одеса – Мелітополь – Новоазовськ (на Таганрог). Проїзну частину передбачається реконструювати за параметрами Іа технічної категорії.

На сьогоднішній день траса автомобільної дороги М – 14, по якій в перспективі пройде траса міжнародного автомобільного коридору, проходить через місто Мелітополь. Однією з вимог щодо функціонування автотранспортних коридорів є забезпечення умов безперервності руху, внаслідок чого на перспективу передбачається створення проектної обхідної дороги м. Мелітополя.

Передбачається також завершення будівництва східної обхідної автодороги міста від а/д М – 14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ (на Таганрог) до а/д М – 18 Харків – Сімферополь – Алушта – Ялта за параметрами ІІ технічної категорії проїзної частини протяжністю 28 км.

Окрім того, передбачається південний обхід міста Мелітополь з наданням зазначеному обходу статусу автомобільної дороги територіального значення

Намічено проведення реконструкції існуючої автомобільної дороги міжнародного значення Т-04-01 Дніпропетровськ - Васильківка – Покровське - Гуляй-поле – Токмак – Мелітополь за параметрами І технічної категорії.

Пропонується понизити статус автомобільної дороги міжнародного значення М – 18 Харків – Сімферополь – Алушта – Ялта на ділянці Фруктове – Мелітополь до автомобільної дороги територіального значення. Вказане рішення обумовлено тим, що функцію автомобільної дороги міжнародного значення буде виконувати проектна траса коридору. Протяжність ділянки зміни статусу становить приблизно 12,5 км.

Зовнішній автомобільний транспорт.

До кінця розрахункового строку проектом не передбачається будівництво нових автостанцій та реконструкція існуючих автостанцій з підвищенням заявленого класу. Проте на розрахунковий строк проектом пропонується частину міжміських автобусів з автостанції АС-1 перевести на автостанцію АС-2, що обумовлено значною площею автостанції АС-2. Також на розрахунковий строк необхідно провести реконструкцію автостанції з метою підтвердження заявленого класу автостанції згідно діючих нормативів.

Залізничний транспорт

Даним проектом пропонуються заходи з розвитку залізничного транспорту на перспективу, які намічені з урахуванням напрямків розвитку залізниць України і які заплановані «Укрзалізницею»:

1. З метою інтеграції транспортної системи Запорізької області в загальноєвропейську систему транспортних мереж створення міжнародного залізничного транспортного коридору ЧЕС (Чорноморське економічне співтовариство) з відгалуженнями, що реконструюється, за напрямком: *Харків-Синельникове-Джанкой-Керч* (відповідно до «Концепції...» та «Програми створення й функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні», постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 1998 р. за №346.

В разі сприятливого розвитку економіки України на перспективу передбачається організація високошвидкісного руху (до 300км/час) на напрямку Харків-Мелітополь-Джанкой–Сімферополь.

2. Відповідно до планів Укрзалізниці на 2014-2016 рр. проведення електрифікації напрямку Волноваха - Комиш-Зоря – Пологи - Запоріжжя; у подальшому здійснити електрифікацію напрямку Вел.Токмак – Федорівка - Снігурівка та посилення його пропускної спроможності.

3. При включенні залізничної станції Мелітополь до перспективної системи високошвидкісних залізниць України проведення її модернізації та організація нового пересадочного вузла «Мелітополь» з будівництвом залізничної станції (на новій ділянці залізниці) та вокзалу. Також проектом передбачається влаштування залізничного обходу міста з західної сторони. Даний залізничний обхід пропонується зробити двохколіїним з проведення електрифікації обох колій.

4. Для забезпечення підвозу відпочиваючих до курортно-рекреаційних центрів Азовського узбережжя *будівництво нової залізничної лінії Мелітополь – Приморський Посад* з примиканням її до станцій Мелітополь і Ташенак, розміщенням на цій лінії залізничних станцій у населених пунктах (в межах території Мелітопольського району): Нове, Зелене, Мордвинівка.

5. *Будівництво другої колії та проведення електрифікації* на напрямках Снігурівка -Каховка – Нововесела – Федорівка – Верхній Токмак - Комиш-Зоря - Волноваха, Чаплине –Пологи - Верхній Токмак - Бердянськ (показано на графічних матеріалах).

6. *Модернізація існуючої інфраструктури залізничного транспорту* Мелітопольського району. Впорядкування та закриття малодіяльних колій в промислових районах.

7. *Будівництво транспортних розв'язок в різних рівнях* на перетинах магістральних залізничних ліній з автомобільними дорогами державного значення магістральними вулицями замість переїздів.

8. *Встановлення звукової та світлофornoї сигналізації на переїздах*, розташованих в межах міста.

9. *Відкриття кас попереднього продажу залізничних білетів* у головних існуючих та перспективних курортно-рекреаційних центрах.

З урахуванням військових подій, що відбуваються на сьогодні на сході України, вище названі заходи можливо буде здійснити поступово, у найбільш віддалений період.

Повітряний транспорт

Аеродром Мелітополь і на далі буде використовуватися як військовий аеродром.

Магістральна вулична мережа

На перспективу з метою обслуговування проектних ділянок під житлову, громадську та промислову забудову, відводу транзитного транспорту з центральної частини міста та часткове розвантаження існуючих магістральних вулиць, проектом передбачається зведення проектних магістральних вулиць. Нижче наведений перелік проектних магістральних вулиць з основними характеристиками.

Назва магістралі	Маршрут проходження	Ширина проїзної частини, метрів	Ширина магістралі в межах червоних ліній, метрів	Довжина, км
Проектна 1	Від вул. Пушкіна до вул. Лермонтова	10,5	25	1,6
Проектна 2	Ділянка між вулицями Лермонтова та Брів-Ла –Гайард (частково проходить по вулиці Лінійна)	15	30	0,8
Проектна 3	Від просп. Б. Хмельницького до а/д М - 14	16	50	4,2
Проектна 4	Магістраль проходить від вулиці Проектна 3 до Каховського шосе	16	50	3,0
Проектна 5	Від Каховського шосе до виходу з міста	16	40	3,2
Проектна 6	Від Каховського шосе до вул. Проектна 8	16	50	4,6
Проектна 7	Ділянка між вулицями Проектна 8 та Проектна 10	16	50	3,0
Проектна 8	Магістраль проходить між вулицями Проектна 7 та Проектна 8	15	30	2,0
Проектна 9	Від вулиці Польова до вул. Проектна 6	15	40	1,5
Проектна 10	Магістраль проходить від вулиці Польова до Каховського шосе	15	50	2,4
Проектна 11	Від вулиці Проектна 8 до вул. Західно-Лінійна	16	30	3,8
Проектна 12	Ділянка між вулицями Польова та Ворошилова (проходить вздовж залізниці)	8	25	4,8
Проектна 13	Магістраль проходить від вулиці Польова до вулиці Проектна 6	8	30	3,4
Проектна 14	Магістраль проходить від вул. Бадигіна до межі міста	15	35	1,5

Назва магістралі	Маршрут проходження	Ширина проїзної частини, метрів	Ширина магістралі в межах червоних ліній, метрів	Довжина, км
Проектна 15	Від Магістралі Проектна 15 до вул. Піщанська	12	20	2,5
Всього				38,3

Проектом також передбачається влаштування двох транспортних розв'язок в різних рівнях в західній частині міста та однієї транспортної розв'язки в різних рівнях в північній частині міста.

Оскільки, значна частина вулиць в місті має ширину проїзної частини, що не відповідає нормативним вимогам, з метою забезпечення нормативної ширини проїзної частини та покращення умов безпеки руху на перспективу передбачається проведення реконструкцію проїзної частини на основних магістральних вулицях.

Вулиця	Ділянка проведення реконструкції	Існуюча/проектна ширина проїзної частини, м	Протяжність ділянки реконструкції, км
Держинського	Ділянка між вулицями О.Невського і Ворошилова	8-9/15	3,5
Воровського	Від вулиці Б. Хмельницького до вулиці Калініна	6,5/10,5	2,6
Тельмана	Ділянка між вулицями Калініна і Белякова	6/10,5	0,5
Белякова	Від вулиці Б. Хмельницького до вул. Тельмана	6,5/12	2,5
Крупської	Ділянка від Каховського шосе до вул. Воїнів Інтернаціоналістів	9/15	1,7
Каховське шосе	Від вулиці Крупської до виходу з міста	10/16	1,8
Леніна	Ділянка між вулиць Крупської та Профінтерна	8/12	1,4
О. Невського	Між вулицями Пушкіна та Держинського	6/12	1,0
Пушкіна	Ділянка між вулицями Проектна 1 та О.Невського	7,5/12	3,2
Піонерська, Лермонтова	Ділянка між вулицями Пушкіна та Проектна 1	7,5/12	3,2
Комунарів	Між вулицями Чкалова та 9 січня	5,5/7,5	0,3
Всього			21,7

На перспективу передбачається реконструкція 21,7 км магістральних вулиць. Орієнтовна вартість реконструкції становитиме 152,7 млн. грн. при чому дана вартість не враховує перекладання інженерних комунікацій, що проходять під даними вулицями.

Вулиці, на яких на даний момент організований одnobічний рух і на перспективу будуть залишатися вулицями одnobічного руху.

Внутрішньоміський транспорт

В перспективі перевезення пасажирів на громадському транспорті і на далі буде здійснюватися автобусами різної місткості. Додатково до існуючих ліній руху автобусу, проектом передбачається влаштувати лінії руху автобусу на магістральних вулицях.

№ з/п	Магістральна вулиця, по якій пропонується влаштувати лінію руху автобусу	Ділянка проходження проектної лінії руху автобусу	Протяжність ділянки проектної лінії автобусу, км	Обґрунтування необхідності влаштування проектної лінії автобусу
1	Проектна 9	Від Проектна 7 до Проектна 10	0,7	Обслуговування ділянки «Західна»
2	Проектна 2	На ділянці між вулицями Лермонтова та Брів-ла - Гайард	0,7	Обслуговування ділянки багатоквартирної забудови «Брів-ла-Гайард»
3	Ломоносова	Від вулиці Калова до виходу з міста	1,0	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території існуючої забудови
4	Воїнів Інтернаціоналістів	Між вулицями Крупської та Кірова	1,1	З планувальних міркувань
5	Проектна 4	Від вулиці Проектна 13 до північної проектної транспортної розв'язки	7,8	Обслуговування громадським транспортом території ділянки «Західна», території існуючої садибної забудови та території проектної забудови ділянки «Військове містечко»
6	Проектна 10	Ділянка між вулицями Проектна 9 та Проектна 13	1,4	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту ділянки садибної забудови «Західна» та існуючої забудови
7	Піщанська	Продовження по всій довжині	1,5	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території існуючої забудови

№ з/п	Магістральна вулиця, по якій пропонується влаштувати лінію руху автобусу	Ділянка проходження проектної лінії руху автобусу	Протяжність ділянки проектної лінії автобусу, км	Обґрунтування необхідності влаштування проектної лінії автобусу
8	Дзержинського, Дорожня	Від вул. Профінтерна до межі міста	1,8	З планувальних міркувань
9	Івана Франка	Між вулицями Дзержинського та Польова	1,8	Забезпечення пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від існуючої забудови після ліквідації ліній руху автобусу по вул. Молодіжна
10	Дзержинського	Ділянка між вулицями О. Невського та Воїнів Інтернаціоналістів	2,0	Забезпечення пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від існуючої забудови
11	Проектна 5	Між вулицями Проектна 3 та Проектна 13	3,0	Забезпечення нормативної пішохідної доступності від ліній руху громадського транспорту до території промислової забудови
12	Проектна 13	На ділянці між вулицями Проектна 7 та Польова	2,9	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території проектної та існуючої забудови
13	Бадигіна, Тельмана	Від вул. Белякова до проспекту Б. Хмельницького	3,6	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території проектної та існуючої забудови
14	Проектна 3, Проектна 4	Лінія руху автобусу проходить від Каховського шосе до проспекту Б. Хмельницького	4,9	Забезпечення автобусним рухом території існуючої та проектної промислової забудови

№ з/п	Магістральна вулиця, по якій пропонується влаштувати лінію руху автобусу	Ділянка проходження проектної лінії руху автобусу	Протяжність ділянки проектної лінії автобусу, км	Обґрунтування необхідності влаштування проектної лінії автобусу
15	Богдана Хмельницького	Від вул. Проектна 4 до Белякова	2,9	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території проектної забудови
16	Пожарського, Ворошилова	Ділянка між вулицями Куйбишева та Пролетарська	2,4	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території існуючої забудови та території проектної забудови ділянки “військове містечко”
17	Проектна 14 та Проектна 15	Лінія руху автобусу проходить між вулицями Бадигіна та Піщанська	3,6	Забезпечення нормативної пішохідної доступності до ліній руху громадського транспорту від території проектної забудови Південна-2

Загальна протяжність проектних ліній руху автобусу становить 43,1 км. Орієнтовна кількість рухомого складу для роботи на проектних лініях руху автобусу становить 20 одиниць малої та середньої місткості, які будуть зберігатися та обслуговуватися на території існуючого АТП.

Проектом пропонується ліквідувати існуючі лінії руху автобусу по вулицям:

- Пролетарська на ділянці від вулиці Ворошилова до вулиці Радищева. Дане рішення обумовлено тим, що проектна лінія руху автобуса пройде далі по вулиці Ворошилова. Протяжність ділянки ліквідації руху становить 600 метрів.
- Брів-ла-Гайард (під'їзд до багатоповерхової забудови). Така пропозиція обумовлена продовженням проектної лінії руху автобусу по вулиці Брів-ла -Гайард. Протяжність ділянки ліквідації руху становить 100 метрів.
- Молодіжна (по всій довжині). Дана пропозиція обумовлена тим, що проектом передбачається влаштувати проектну лінію руху автобусу по вул. І. Франка, яка буде частково обслуговувати район проектної малоповерхової забудови. Вулиця І.Франка проходить паралельно вулиці Молодіжній на відстані 350 метрів. Збереження лінії руху автобусу по вул. Молодіжна після влаштування проектної лінії руху автобусу по вул. І.Франка з економічної точки зору не доцільно, оскільки основний пасажиропотік буде

зосереджений на вул. І.Франка. Протяжність ділянки ліквідації руху автобусу становить 1800 метрів.

Проектом пропонується ліквідувати лінії руху автобусу загальної протяжністю 2500 метрів. Загальна протяжність ліній руху автобусу по вісі вулиці на перспективу становитиме 115,2 км.

Автомобільний транспорт

До кінця розрахункового періоду загальний рівень автомобілізації в м. Мелітополь збільшиться і становитиме 350 автомобілів на 1000 мешканців. Середньорічний приріст кількості автотранспорту в місті становитиме в середньому 1,5 %. До кінця розрахункового періоду в місті буде налічуватися 54960 автомобілів різних типів. Рівень автомобілізації легковими індивідуальними автомобілями становитиме 290 автомобілів на 1000 мешканців, а їх сумарна кількість складе близько 45530 одиниць.

На сьогоднішній день в місті функціонують 19 АЗС, тому на розрахунковий період додатково до існуючих слід передбачити влаштування 6 АЗС.

На даний момент в місті функціонують 15 СТО та 3 ПТО (пункти технічного обслуговування). На розрахунковий період додатково до існуючих слід передбачити зведення 7 СТО.

11. Інженерне обладнання

Водопостачання

Джерелом питного водопостачання прийнято підземні води двох родовищ підземних вод - Ново-Пилипівське та Мелітопольське та додатково поверхневі води Західного групового водопроводу.

Існуючі затверджені запаси підземних вод не можуть забезпечити розрахункову потребу в питній воді. Для забезпечення проектного об'єму у воді необхідно провести переоцінку підземних вод сарматського водоносного горизонту. Також забезпечення розрахункових потреб можливо за допомогою Західного групового водопроводу, який бере воду з поверхневого джерела.

Господарсько-питне водопостачання передбачається централізованим водопроводом. Централізованим водопроводом передбачається охопити все населення міста. Для збільшення пропускної потужності водопроводу необхідне виконати кільцювання магістральних мереж, прокласти нові магістральні мережі в районах перспективної забудови.

Технічне водопостачання передбачається за існуючою схемою з урахуванням необхідної реконструкції та модернізації систем повторного та оборотного водопостачання підприємств.

Для зрошення садіб, поливання та миття територій передбачається використання місцевих поверхневих джерел та ґрунтових вод, використання води міського водопроводу - тільки для територій, до санітарного стану яких ставляться підвищені вимоги (дитячі установи, лікарні тощо).

Невідкладні заходи щодо сталого функціонування системи водопостачання міста з урахуванням Міської програми «Питна вода» на 2011-2020 роки, затвердженої рішенням 52 сесії V скликання Мелітопольської міської ради Запорізької області від 29.10.2010 № 6/5:

- придбання частотних перетворювачів та обладнання для насосних станцій;
- виконання робіт відповідно проекту «Капітальний ремонт Ново-Пилипівського водогону м. Мелітополь Запорізької області» - 2,7 км;
- реконструкція водопровідних мереж по вулицям: Каховське шосе, О.Невського, Харківська, 23 Жовтня, Комсомольська;
- заміна обладнання артезіанських свердловин;
- реконструкція 11 артсвердловин;
- заміна насосного обладнання підвищуючи насосних станцій;
- модернізація насосного обладнання водопровідних насосних станцій;
- розробка (коригування) галузевої Схеми водопостачання м. Мелітополь (після затвердження генерального плану) у відповідності з новими рішеннями щодо складу,

кількості та розміщенню водокористувачів, установлення складу першочергових і перспективних заходів та механізму реалізації зазначеної Схеми.

Каналізація

Відведення та очищення всього об'єму промислових стічних вод передбачається централізованою комунальною каналізацією. Очищення проектного об'єму стічних вод передбачається на існуючих очисних спорудах каналізації, які потребують реконструкції з впровадженням новітніх технологій очищення стічних вод.

Після реконструкції очисних споруд пропонується розглянути питання використання глибоко доочищених стічних вод на зрошення (за умови наявності споживачів), або в системах повторного водопостачання промислових підприємств, при цьому належить застосовувати найновіші методи підготовки технічної води.

Поліпшення роботи системи каналізації передбачається за рахунок реконструкції зі збільшенням пропускної потужності існуючих споруд (насосних станції, самопливних колекторів, напірних трубопроводів), будівництва нових каналізаційних насосних станцій та прокладання нової самопливної та напірної мережі в районі існуючої та перспективної забудови, поступовим охопленням всієї забудови міста централізованою системою каналізації.

Невідкладні заходи щодо сталого функціонування системи каналізування міста з урахуванням Міської програми «Питна вода» на 2011-2020 роки, затвердженої рішенням 52 сесії V скликання Мелітопольської міської ради Запорізької області від 29.10.2010 № 6/5:

- капітальний ремонт каналізаційного колектора по вул. Леніна, довжиною 0,26км;
- капітальний ремонт каналізаційного колектора по вул. Горького, довжиною 0,722км;
- реконструкція КНС №4 КП «Водоканал»;
- реконструкція напірного колектора від камери переключення по вул. Бадигіна до камери переключення в т. «А», довжиною - 2,10 км;
- реконструкція каналізаційного колектора від КНС №4 до камери переключення по вул. Бадигіна» довжиною – 3.4 км;
- реконструкція каналізаційних колекторів по вулицям Дружби, Кірова;
- реконструкція каналізаційного колектору від проспекту 50-річчя Перемоги до вул. Казарцева, вул. Гризодубової, вул. Осипенко до КНС №3;
- модернізація насосних станцій каналізації;
- комплексна реконструкція ЦОС;
- розробка (коригування) галузевої Схеми водовідведення м. Мелітополь (після затвердження генерального плану) у відповідності з новими рішеннями по складу, кількості та розміщенню водокористувачів, установлення складу першочергових і перспективних заходів та механізму реалізації зазначеної Схеми.

Санітарна очистка території

Основні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення передбачають:

- забезпечення централізованою планово-регулярною санітарною очисткою усіх районів, повного збору та своєчасного знезараження і знешкодження всіх видів відходів;
- впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства і інших заходів з метою зменшення обсягів вивозу і поховання відходів;
- модернізація та збільшення необхідного парку спецавтотранспорту та контейнерів;
- для покращення та модернізації системи санітарного очищення території приватного сектору - придбання пластикових контейнерів ємністю 80-120л;
- санація та рекультивация існуючого звалища;
- рзроблення проекту нового полігону ТПВ;
- будівництво сучасного полігону площею 17,0 га;

- рзроблення проекту сміттесортувальної станції, потужністю до 60 тис. т/рік;
- будівництво сміттесортувальної станції потужністю 30 тис.т/рік.

Електропостачання

Генеральним планом, пропонується проведення наступних заходів:

1. Провести будівництво ПЛ «Мелітопольська-330 – Таврійська» (перспективна).
2. Для приєднання до мережі енергосистеми Запорізької ВЕС провести будівництво ПЛ від ПС «Мелітопольська-330» до Запорізької ВЕС.
3. Для покриття зростаючих на розрахунковий строк електричних навантажень та підвищення надійності електропостачання виконати будівництво закритої двотрансформаторної підстанції «Тара».
4. Для покриття зростаючих на розрахунковий строк електричних навантажень провести реконструкцію із збільшенням потужності трансформаторів на підстанціях: ПС «Красна Гірка», ПС «Слава» та на ПС «Моторна».
5. Для підвищення надійності електропостачання споживачів провести реконструкцію із заміною масляних вимикачів на вакуумні на ПС «Мелітопольська-150», «Робоча», «Красна Гірка», «Слава», «Моторна».
6. Розподіл електроенергії між споживачами передбачений по мережах напругою 10-6-0,4кВ, для чого на території міста передбачити будівництво необхідної кількості розподільних пунктів (РП-10-6кВ), трансформаторних підстанцій (ТП-10-6/0,4кВ), мереж 10кВ, 6кВ і 0,4кВ і зовнішнього освітлення.
7. Впродовж всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію і розширення електричних мереж 10кВ, 6кВ і 0,4кВ, заміну зношеного і морально застарілого обладнання, упроваджувати енергозберігаючі установки та технології.
8. При забудові проектних майданчиків слід врахувати розташування повітряних ліній електропередачі і передбачити облаштування технічних коридорів, санітарних та охоронних зон.

Теплопостачання

За перспективою розвитку сельбищної території м. Мелітополя, теплопостачання нового багатоквартирного житлового фонду, закладів та підприємств обслуговування міста вирішується через прокладання нових теплових мереж від існуючої системи котельні по вул. Луначарського, 61/1 та через будівництво нових джерел теплоти. Для садибної забудови і надалі передбачається індивідуальна система теплозабезпечення.

Виходячи з перспективи розвитку міста, витрати теплоти по видах споживання визначені з урахуванням забезпеченості:

- багатоквартирної забудови – опалюванням, гарячим водопостачанням;
- підприємств та закладів обслуговування – опаленням, вентиляцією, гарячим водопостачанням.

Розвиток системи теплових мереж обумовлюється резервом потужності визначених існуючих джерел та величиною додаткових навантажень нових споживачів. Для оптимального використання встановлених потужностей джерел теплоти в обсязі міста, урахування можливих екстремальних ситуацій і розподілу по періодах сезонного теплопостачання через відключення котельних установок, в схемах теплових мереж окремих груп котелень доцільне влаштування перемичок.

Теплопостачання нових об'єктів, що розташовані поза межами радіусу дії існуючих джерел теплоти, можливого додаткового підключення нових абонентів, пропонується через застосування модульних (блочних транспортних, дахових) котелень, що дозволяє максимально уникати втрат теплової енергії, підвищити інтенсивність вводу в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Орієнтовно для забезпечення додаткового розрахункового теплового потоку на розрахунковий строк намічено побудувати 3 котельні та прокласти близько 3,6 км теплових мереж.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, додаткових інженерних споруд і пристроїв, для теплопостачання об'єктів одно- і багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші), використання на котельнях кавітаційних технологій.

Для теплонасосних установок (ТНУ) джерелом низькопотенціального тепла можливе використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з когенераційними установками, геліосистемами. Автономність запропонованого обладнання враховує поетапність введення в експлуатацію об'єктів будівництва. На подальших етапах проектування необхідно також розглянути можливість застосування у архітектурних рішеннях об'єктів вітроустановок у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень.

Згідно з Розпорядженням КМ України №502-р від 28.09.06р. та № 159-р від 11.02.09р., через техніко-економічні розрахунки пропонується проведення робіт у напрямку впровадження заходів з переобладнання об'єктів теплогенеруючими установками на електриці.

Газопостачання

На базі мережного природного газу розглядається забезпечення таких категорій споживачів:

- житлові будинки;
- джерела теплопостачання;
- промислові та інші підприємства.

Перспективний розвиток газифікації м. Мелітополя, з урахуванням газопостачання споживачів по ділянках розміщення багатоквартирної і садибної забудови, намічається шляхом подальшої розбудови системи розподільчих газопроводів високого, середнього і низького тисків, будівництва нових об'єктів ГРП, ШРП. Для розвитку системи газопостачання міста, проектом пропонується будівництво Зод. ГРП, (ШРП) та прокладання близько 50,2 км розподільчих газопроводів високого та середнього тисків із застосуванням сучасних технологій та матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та збільшує термін експлуатації газопроводів.

12. Інженерна підготовка та захист території

Гідротехнічні заходи

Передбачається комплекс гідротехнічних заходів з інженерної підготовки та захисту території:

- регулювання русел р. Молочної і струмків; протипаводковий захист; ліквідація заболоченостей;
- благоустрій існуючих водойм; організація зон відпочинку;
- захист території від підтоплення;
- протиерозійні заходи;
- заходи по усуненню просядних якостей ґрунтів.

Загальна протяжність регулювання русел ріки і струмків складає біля 26,0 км. На окремих ділянках забудови, які розташовані близько до водойм або річки пропонується організація зони відпочинку із влаштуванням невеликих по площі трав'яних або піщаних уположених пляжів.

На розрахунковий період передбачається проведення благоустрою та реконструкція всіх існуючих водойм.

При цьому намічається виконати такі інженерно-технічні заходи і роботи по реконструкції водоймищ:

- розчистку і поглиблення ложа водойм;
- підсіпку тіла земляних гребель і закріплення їх відкосів;
- реконструкцію водопропускних і водоскидних споруд.

При впорядкуванні існуючих водойм в заплавах річки на сезонному стоку ріки, пропонується виконувати підвідні і відвідні канали до водойм із влаштуванням водопропускних споруд. Самі водойми можуть бути використані в різних цілях: як декоративні для спорту, відпочинку, купання; як протипожежні; для риборозведення, тощо. Найбільш доцільним є їх комплексне використання.

З метою запобігання ерозії ґрунтів прибережна смуга навколо водойм має бути укріплена посівом багаторічних трав та посадкою деревно-кущової рослинності. Необхідне влаштування по берегам водойм водовідвідних лотків з метою запобігання потрапляння до водоймища забруднених дощових вод.

Для захисту території від підтоплення пропонуються як спеціальні заходи (будівництво горизонтальних трубчастих закритих дренажів різної конструкції), так і заходи загального характеру (посилена гідроізоляція, упорядкування поверхневого стоку та інші). На територіях садибної забудови, стадіонів, парків та інших ділянок озеленення загального користування та для захисту від підтоплення наземних транспортних комунікацій допускається влаштування відкритих водовідвідних осушувальних каналів.

При забудові ділянок з високим рівнем залягання ґрунтових вод капітальними будівлями необхідно понизити рівень ґрунтових вод на глибину (рахуючи від проектною відмітки території) не менше ніж на 2,5 м, а при використанні підтоплених територій під парки, сквери та інше пониження рівня ґрунтових вод рекомендується здійснювати на глибину не менше 1,0 м.

При багатоповерховій забудові найбільш доцільним є дренаж всієї ділянки забудови; при використанні ділянки під парки, сквери стадіони, озеленення - місцева підсіпка під кожен споруду або групу споруд.

На всіх забудованих та проектних ділянках, незалежно від функціонального використання, передбачаються заходи по упорядкуванню поверхневого стоку та вертикальне планування території.

Дощова каналізація

Зважаючи на перспективи розвитку міста, умови формування поверхневого стоку, існуючі мережі дощової каналізації, значну розчленованість рельєфу, розділення території балками, струмками створення однієї системи відведення та очищення поверхневого стоку з території міста неможливе. Виходячи з вищевикладеного передбачається будівництво окремих, незалежних одна від одної систем дощової каналізації з будівництвом в кожній очисних споруд. Передбачено будівництво 6 окремих систем.

Дощові колектори запроектовані, в основному, вздовж вулиць в існуючих районах житлової забудови, а також територій реконструкції, та на нових ділянках садибної і багатоквартирної житлової забудови, намічених під освоєння на проектний період генерального плану.

Рішеннями генерального плану пропонується усі існуючі випуски підключати у проектну мережу каналізації дощової каналізації, при неможливості їх підключення необхідно передбачити будівництво очисних споруд.

Відвід дощових вод з території існуючої та нової забудови передбачається комбінованим методом – відкритим способом: по спланованій поверхні до лотків проїзної частини вулиць з послідовним відведенням через дощоприймальні колодязі до системи дощової каналізації; та

закритою внутрішньоквартальною мережею колекторів з підключенням до магістральних колекторів, які влаштовуються вздовж вулиць.

Дошова каналізація влаштовується як закритою так і відкритою (відкриті водовідвідні лотки) типу.

Закриті дощові колектори влаштовуються в основному на забудованій території вздовж вулиць та на території багатоквартирної забудови, а відкриті водовідвідні лотки - на території зелених зон, в районах садибної забудови з підключенням до закритої дощової каналізації через колодязі з відстійною частиною, зі змінними сміттеутримачами та спеціальними решітками з метою запобігання замуленню колодязів та колекторів піском, побутовим та будівельним сміттям, іншим. Вибір типу мереж (закриті або відкриті мережі) виконується на послідуєчих стадіях проектування відповідно до проектів дощової каналізації та ТУ.

Мережі дощової каналізації відводять поверхневі води до проектних очисних споруд, які влаштовуються на гирлових ділянках, перед випусками стоків. Після очищення стоки випускаються у річку Молочну.

Рішеннями генерального плану передбачається будівництво очисних споруд на гирлових ділянках струмків балок Піщанської та Кізірської перед впаданням їх у р. Молочна. Необхідно передбачити механічне очищення на поперечному перерізі струмків шляхом застосування решіток та улаштування бензомаслоуловлювачів для очищення від зважених частин та інше. Передбачається будівництво очисних споруд, із застосуванням індивідуальних проектів, спеціальних конструктивних рішень та впровадженням високоефективних передових технологій по очищенню стоків.

На найбільш забруднених територіях промислових і комунально-складських зон, автотранспортних підприємств, автостоянок, гаражів, автозаправних станцій та інших джерел забруднення залежно від особливостей їх функціонального використання і площ, необхідно створити локальні системи відведення й очищення дощових вод різного ступеня складності, з максимальною можливістю використання стоку для оборотного водопостачання або для поливу та миття цих територій. Надлишок стоків необхідно підключати до міської мережі дощової каналізації.

Для забезпечення надійної роботи системи дощової каналізації необхідно виконувати регулярне прочищення (щонайменше один раз на рік) колекторів, дощоприймальних та оглядових колодязів, оскільки при експлуатації відбувається накопичення значних відкладень. Також необхідно проводити регулярну розчистку відкритих мереж. Для виконання таких робіт в подальшому необхідна спеціалізована техніка.

13. Пропозиції щодо охорони навколишнього природного середовища

З метою охорони і оздоровлення навколишнього середовища та для забезпечення екологічної стійкості території до техногенного навантаження у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Щодо територіально-планувальної організації міста з урахуванням планувальних обмежень як зон регулювання та обмеження забудови:

Стосовно формування і зменшення СЗЗ виробництв I-III а також і IV, V класу шкідливості необхідно зазначити, що в умовах сьогодення це надзвичайно складне питання. У відповідності з ДСН 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства з першочерговою реалізацією заходів передбачених в СЗЗ, тобто проблема організації СЗЗ є складовою виробничо-технологічного процесу самих підприємств. Враховуючи те, що в умовах сформованого населеного пункту витримати вимоги по територіальних розривах СЗЗ у більшості випадків неможливо, головне завдання підприємств що їх створюють полягає у впровадженні новітніх технологій які впроваджуються при розробці спеціалізованих проектів з подальшим погодженням скорочення даних нормативів СЗЗ до мінімально-можливих розмірів центральними державними санітарно-

епідеміологічними службами МОЗ України. Механізмом реалізації даних вимог є законодавча база по охороні довкілля через механізм приписів, штрафів, компенсаційно-соціальних виплат та закриття виробництв державними контролюючими органами.

Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території житлової та рекреаційної забудови пропонується:

- враховуючи таке становище, при якому сельбищні території безпосередньо прилягають до промислових територій, що не дає можливості створити санітарно-захисну зону, яка забезпечить відокремлення промисловості від житла, необхідно вирішити питання виносу промислових підприємств з міста або відселення мешканців з санітарно-захисних зон. Тому рішення даного проекту передбачають винесення (передислокацію) певних промпідприємств (виробничих технологій) I-III класу шкідливості з територій промислових зон центральної частини міста в нову промислово-комунальну зону, що створюється на північно-західній околиці міста, а деяких за межі міста, з дотриманням нормативних розмірів СЗЗ;
- екологізація виробничих та технологічних процесів промислових підприємств, що залишаються на перспективу і нормативні параметри СЗЗ яких не витримуються, з метою скорочення параметрів СЗЗ до мінімально можливих, в першу чергу для підприємств IV-III класу небезпеки, у деяких випадках, при ефективному впровадженні інженерних заходів, до зовнішніх меж виробничих об'єктів. Рекомендується органам виконавчої влади і місцевого самоврядування визначити своїм розпорядженням порядок розробки і погодження проектів скорочення СЗЗ промпідприємств з їх планувальною організацією та озелененням. Першочергово правовому врегулюванню підлягають підприємства і комунальні об'єкти нормативні параметри СЗЗ яких не витримуються. З урахуванням утворення вузлів промислово-комунальних підприємств, слід передбачити розробку проектів організації комплексних санітарно-захисних зон. Контроль за виконанням цих заходів здійснюють державні санітарно-епідеміологічні служби МОЗ України;
- заборона підхоронення на місці існуючого поховання в межах ділянок існуючих кладовищ, що розташовані на території міста і освоєні на 100%, з метою зменшення їх СЗЗ після закінчення кладовищного періоду; дотримання СЗЗ до житлової забудови при відведенні нових ділянок під кладовище;
- з метою дотримання санітарних норм щодо функціонування протитуберкульозних закладів проектом рекомендовано перенесення туберкульозного диспансеру, що знаходиться у центрі міста в безпосередньому оточенні приватної забудови (пров. Урицького, 2, пров. Чернишевського, вул. Кірова) на територію тубдиспансеру, що розташований на північно-східній околиці міста;
- забезпечення для всіх свердловин системи централізованого водопостачання встановлення та огороження 1-го поясу зони санітарної охорони з дотриманням господарського режиму в їх межах;
- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень передбачених даним проектом: розробка проектів організації СЗЗ при будівництві нових (реконструкції існуючих) промислових підприємств; дотримання параметрів обмежень визначених санітарними нормами та екологічним законодавством: при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури - СЗЗ від очисних споруд зливової каналізації; при проведенні інженерної підготовки території – прибережних захисних смуг водойм та смуг відведення меліоративних каналів тощо;
- в умовах існуючої щільної забудови, при неможливості дотримання нормативних параметрів СЗЗ від ОС дощової каналізації, необхідно передбачати будівництво ОС закритого типу, з використанням сучасних технологій очистки, що дозволить встановлення СЗЗ зменшених параметрів. Необхідні параметри СЗЗ для сучасних систем очистки зливових вод визначається на стадії робочого проектування (ОВНС) та погоджуються в установленому законодавством порядку;

- для освоєння північно-західної частини проектної ділянки приватної житлової забудови в районі аеродрому - попередня розробка "Проекту з визначення зон придатності території до забудови за акустичними умовами при польотах літаків" військового аеродрому для урахуванням зони "Г" і забезпечення нормативних рівнів шуму в межах зон "Б, В".

Щодо охорони атмосферного повітря:

- інвентаризація всіх джерел викидів, забезпечення контролю за нештатними ситуаціями, запровадження сучасних технологій на підприємствах-забруднювачах повітря з розробкою їх екологічних паспортів та планувальною організацією території підприємства і упорядкуванням та озелененням їх СЗЗ;
- екологічно спрямовані напрямки розвитку зовнішніх і внутрішніх транспортних зв'язків, вулично-магістральної мережі та транспортних засобів міста: відведення транзитних транспортних потоків; раціональна організація руху транспорту; подальший розвиток вулично-дорожньої мережі – будівництво нових та реконструкція існуючих з сучасними технічними параметрами доріг, транспортних розв'язок тощо;
- упорядкування системи АЗС, СТО, гаражів із дотриманням санітарних вимог щодо їх СЗЗ;
- створення зелених насаджень вздовж вулиць для захисту від шуму та загазованості територій житлово-громадського призначення.
- впровадження новітнього устаткування для обприскування дерев, що мінімізують розпилення хімічних засобів захисту рослин в оточуюче середовище та створюють мінімальні параметри зони санітарного розриву від ділянок садів, що обприскуються (застосування сучасної техніки з розпилювачами високого ступеню точності для садових культур, що мають мінімальні параметри розсіювання аерозолів у повітрі та не здійснюють шкідливого впливу на прилеглі території житлової забудови) У разі неможливості застосування аерозольних методів обприскування, з метою створення необхідного санітарного розриву, переведення частини ділянок садів, що безпосередньо межують з житловою та громадською забудовою, в ділянки селекції інших культур, умови вирощування яких дозволять забезпечити санітарно-гігієнічні умови на прилеглих ділянках житлово-громадської забудови, або перевести ділянки в землі іншого функціонального призначення.

Щодо охорони водного басейну:

- проведення комплексу заходів щодо благоустрою та захисту водойм з організацією та благоустроєм рекреаційних зон; оздоровлення водойм з ліквідацією анофелогенних ділянок;
- розробка проекту землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг водойм міста з винесенням їх меж в натуру та ландшафтним благоустроєм, з урахуванням наданих пропозицій по озелененню та ландшафтному благоустрою прибережних ділянок водойм (див. *Схема проектних планувальних обмежень*); виконання заходів з забезпечення природоохоронного режиму в межах ПЗС відповідно вимог Водного кодексу України;
- для підприємств та об'єктів, що частково знаходяться в межах нормативних ПЗС водойм, діяльність яких може негативно впливати на стан водних об'єктів, проведення планувальної реорганізації та комплексу заходів з метою приведення господарської діяльності у відповідність до встановленого режиму в ПЗС, а саме: Агробіологічний комплекс по вул. Леніна, мале приватне підприємство по вул. Держинського на лівому березі р. Молочна; гаражі по вул. Героїв Сталінграда та в кінці вул. Шмідта;
- впровадження комплексу заходів щодо екологізації всього водогосподарського комплексу міста: реконструкція та оновлення на сучасному рівні всього водопровідного господарства (мереж, насосних станцій тощо), запровадження сучасних технологій та методів очистки та підготовки питної води для приведення її якості у відповідність до державних санітарних норм (враховуючи що якість питної води має відхилення по

- сухому залишку, хлоридам, загальній жорсткості); реконструкція та розширення мереж централізованого водопостачання та водовідведення з підключенням всіх неканалізованих об'єктів до централізованої системи водовідведення та інші заходи;
- забезпечення для всіх свердловин мережі централізованого водопостачання встановлення та огороження I-го поясу зони санітарної охорони; планувальна організація та дотримання господарського режиму в межах I, II та III-го поясів зон санітарної охорони з виконанням заходів відповідно Проектів ЗСО джерел централізованого водопостачання міста, згідно Постанови КМУ №2024 від 18 грудня 1998 р.;
 - підземні та підруслові води, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам, повинні використовуватись переважно для господарсько-питного водопостачання. Використання підземних вод питної якості для потреб, що не пов'язані з господарсько-питним водопостачанням не допускається;
 - налагодження сучасної системи централізованого водовідведення з реконструкцією каналізаційної мережі та підключення всього існуючого і проектного житлового фонду та інших об'єктів водоспоживання до централізованої системи водовідведення;
 - забезпечення відведення поверхневого стоку з усієї території, будівництво очисних споруд зливової каналізації місцях випуску стічних вод;

У плані охорони ґрунтів:

- проведення геохімічного обстеження ділянок нового будівництва;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території, забезпечення 100% охоплення селищної території планово-подвірною санітарною очисткою, розвиток системи роздільного збору сміття, ліквідація несанкціонованих звалищ побутових відходів та інші (див. розділ *Санітарна очистка території*);
- проведення рекультивації порушених ділянок; бережливе ставлення до родючого шару ґрунтів які зазнають його механічного зняття, залуження та закріплення його на ділянках поверхневого змиву тощо;
- впровадження комплексу заходів з інженерної підготовки територій, в тому числі що зазнають впливу несприятливих природних процесів: регулювання поверхневого стоку, ліквідація підтоплення, благоустрій і розчищення водойм; розчистка русел струмків та балок з ліквідацією штучних перепон для поверхневого стоку і ін.

Щодо фізичних факторів впливу на навколишнє середовище (шум, електромагнітне випромінювання та інші):

Основним джерелом шумового забруднення є автомобільний та залізничний транспорт. При прийнятті проектних рішень враховуються зазначені зони акустичного впливу.

Забезпечення нормативного санітарно-гігієнічного стану в тому числі в плану акустичного забруднення прилеглих до автомобільних магістральних вулиць територій забезпечується переважно за рахунок створення придорожніх захисних зелених насаджень та дотримання правил землекористування в межах захисних смуг доріг з дотриманням санітарних розривів згідно ДБН 360-92** (п. 7.32*). Система організації дорожнього руху, яка намічена комплексом заходів генерального плану міста також направлена на вирішення даної проблеми.

В межах червоних ліній магістральної вуличної мережі пропонується застосування також конструктивних шумозахисних заходів для першої лінії забудови (шумозахисні екрани, шумозахисні віконні блоки, шумопоглинаючі облицювальні матеріали).

Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується:

- від вуличної мережі на вільних територіях в межах існуючої житлової забудови в межах червоних ліній та на ділянках нового містобудівного освоєння організація протишумового озеленення відповідно вимог ДСН 173-96 (п.5.25);
- від залізниці на території існуючої житлової забудови (частково вздовж вулиць 40-річчя Жовтня, пров. Залізничний, Лінійна, Північно-Лінійна, Західно-Лінійна, пров. 1-й

Чайковського, Чкалова), та на ділянках де досягти нормативних рівнів шуму за рахунок озеленення неможливо, впровадження конструктивних шумозахисних заходів для першої лінії забудови (шумозахисні екрани, шумозахисні віконні блоки, шумопоглинаючі облицювальні матеріали);

- розробка спеціалізованого “Проекту з визначення зон придатності території до забудови за акустичними умовами при польотах літаків” військового аеродрому.

Джерелами електромагнітного випромінювання в місті є станції мобільного зв'язку, радіотелевізійні антени тощо. Зазначені об'єкти є джерелами електромагнітного випромінювання і тому підлягають санітарно-гігієнічному нагляду щодо їх розміщення та експлуатації, а також щодо захисту населення від впливу цього фактору.

Враховуючи, що на північній околиці за межами міста розташований радіотехнічний об'єкт в/ч А 1512, необхідно виконати корегування його Санітарного паспорту з метою уточнення впливу електромагнітного випромінювання на прилеглу територію та детального визначення параметрів санітарно-захисної зони та зон обмеження забудови з урахуванням рельєфу місцевості, з підтвердженням розрахунків натурними вимірюваннями ЕМП на місцевості, і при потребі виконання заходів захисту забудованих територій від негативного впливу.

Ландшафтно-планувальні заходи:

- проведення інвентаризації системи зелених насаджень населеного пункту у відповідності з вимогами п. 6.8 „Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів”;
- формування зелених насаджень спеціального призначення (санітарно-захисні зони, протишумове озеленення в межах впливу залізниці та автодоріг); формування зелених насаджень обмеженого використання: озеленення та ландшафтне впорядкування при домових територій;
- формування локальних місць рекреаційного використання (скверів, парків) з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми); утримання зелених насаджень в здоровому, упорядкованому стані, створення та формування декоративних та ефективних в екологічному відношенні, стійких до техногенних навантажень насаджень паркових зон;
- організація екологічної мережі за рахунок зелених насаджень загального користування, об'єктів ПЗФ, гідрографічних систем, їх прибережних захисних смуг тощо, як джерел відновлення і збереження екологічного балансу та забезпечення сталого розвитку території міста; виконання заходів по впорядкуванню та догляду за станом зелених насаджень територій природно-заповідного фонду;
- з метою охорони та збереження природних екосистем та для додержання вимог законодавства у сфері регулювання земельних відносин, використання та охорони земель для існуючих об'єктів ПЗФ необхідно виконати винесенням їх меж в натурі відповідно Технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельних ділянок;
- налагодження в місті системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт) з організацією стаціонарних постів та пунктів контролю в межах житлової, рекреаційної зони та в місцях впливу промислово-комунальних об'єктів;
- організація моніторингу впливу використання хімічних засобів захисту рослин для черешневих садів ДП “Дослідне господарство ”Мелітопольське” Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М.Ф. Сидоренка” на прилеглій території житлової забудови.

Впровадження вищезазначених заходів сприятиме покращенню умов проживання, оздоровленню навколишнього середовища та підвищенню його екологічної стійкості до техногенних навантажень.

Основні показники

Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий етап (15-20 років)
1. Населення	тис. осіб	157,1	157,0
2. Територія, всього, у т.ч.:	га	4975,0	7760,0
житлова забудова, всього, у тому числі:		2150,0	3390,0
- багатоквартирна	---,,---	289,0	406,0
- садибна	---,,---	1860,0	2984,0
громадська забудова	---,,---	570,0	710,0
виробнича територія	---,,---	366,0	615,0
комунальна забудова	---,,---	104,0	250,0
складська забудова	---,,---	94,0	230,0
території транспортної інфраструктури, всього, у тому числі:	---,,---	356,0	1030,0
- вулично-дорожньої мережі	---,,---	275,0	949,0
- зовнішнього транспорту	---,,---	81,0	81,0
ландшафтно-рекреаційні та озеленені території, всього, у тому числі:	---,,---	180,0	521,0
- установ відпочинку та туризму	---,,---	5,0	5,0
- загального користування	---,,---	73,0	356,0
- дач та садівницьких кооперативів	---,,---	12,0	70,0
- лісів	---,,---	90,0	90,0
території сільськогосподарського призначення	---,,---	833,0	380,0
Зелені насадження спецпризначення	---,,---	-	550,0
території спецпризначення	---,,---	4,0	4,0
водні поверхні	---,,---	60,0	80,0
інші території	---,,---	258,0	-
3. Житловий фонд, всього	тис. м ² кількість квартир, будинків (тис. од)	<u>3463,5</u> 57,8	<u>4816,0*</u> 70,3
у т. ч. непридатний (застарілий) житловий фонд	тис. м ²	12,0	
Розподіл житлового фонду за видами забудови:	тис. м ² кількість квартир, будинків (тис. од)		

Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий етап (15-20 років)
- садибна	---„---	<u>1682,4</u> 22,7	<u>2452,4*</u> 27,4
- багатоквартирна	---"---	<u>1781,1</u> 35,1	<u>2363,6</u> 42,9
Середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м ² /чол.	22,1	30,7
Вибуття житлового фонду, всього	тис. м ²		63,5
- непридатного (застарілого)	---"---		12,0
- винос з санітарно-захисних зон	---"---		23,0
- придатного у зв'язку з реконструкцією гуртожитків	---"---		8,0
- придатного у зв'язку із переплануванням та переспеціалізацією	---"---		12,5
- знос з планувальних міркувань	---"---		8,0
4. Нове житлове будівництво, всього	<u>тис. м²</u> кількість квартир, будинків (тис. од)		<u>1416,0</u> 13,4
у тому числі:	---"---		<u>786,0*</u>
- садибне			4,7
- багатоквартирне	---"---		<u>630,0</u> 8,7
5. Об'єкти громадського обслуговування			
- дитячі дошкільні заклади, всього	місць	3940	5480
- загальноосвітні школи, всього	---"---	18362	20210
- лікарні, всього	ліжок	1413	2680
- поліклініки, всього	відв. за зміну	3122	4140
- пожежні депо, всього	<u>об'єкт</u> пож. авт.	<u>2</u> 14	<u>7</u> 31
6. Вулично-дорожня мережа та транспорт			
Протяжність магістральних вулиць	км	110,4	148,7
Щільність магістральної мережі	км/км ²	2,7	2,3
Довжина подвійного шляху ліній автобусу	км	74,6	115,2
Щільність мережі наземного пасажирського транспорту	км/км ²	1,9	1,9
Загальний рівень автомобілізації	од./тис. осіб	258	350
- у т.ч. рівень автомобілізації легкових індивідуальних автомобілів	од./тис. осіб	211	290

Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий етап (15-20 років)
Кількість місць для постійного збереження автомобілів	од	15170	25430
7. Інженерне забезпечення			
<i>Водопостачання</i>			
Сумарний відпуск води, у т.ч.:	тис. м ³ /добу		77,35
- питна вода	---"---	18,41	62,32
- технічна вода	---"---	н.д.	15,03
Джерело водопостачання, що використовуються		Підземні води	Підземні води та поверхневе джерело – Західний груповий водопровід
<i>Каналізація</i>			
Загальне надходження стічних вод	тис. м ³ /добу	20,00	58,45
<i>Електропостачання</i>			
Сумарне споживання електроенергії	млн.кВт× годин/рік	358,33	590,80
Потужність джерел покриття електроенергії	тис.кВт	1356,6	1538,6
<i>Теплопостачання</i>			
Подача тепла, всього	МВт (Гкал/год)	н.д.	347,34
<i>Газопостачання</i>			
Споживання газу, всього	млн. м ³ /рік	122,30	314,78
8. Інженерна підготовка та захист території			
Регулювання русел р. Молочної і струмків, каналів	км	1,1	26,0
Благоустрій існуючих водойм (розчистка)	га	н.д.	20,1
Влаштування і благоустрій пляжів	га	н. д.	2,1
Протиерозійні заходи	га	н. д.	12,0
Захист території від підтоплення	га	н. д.	50,0
Гідротехнічні водопропускні споруди (капремонт/будівництво)	шт.	3	15
Дошова каналізація	км	19,8	199,8
Очисні споруди дошової каналізації	одиниць	-	7
9. Санітарне очищення території			
Обсяги ТПВ	тис. т/рік	217,9 тис.м ³ /рік	56.52
Сміттесортувальна станція			
Кількість	одиниць	-	1
Потужність загальна	тис. т/рік	-	60,0

Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий етап (15-20 років)
Полігони			
Кількість	одиниць	-	1
Площа	га	-	17,0
Звалища:			
Кількість	одиниць	1	-
Площа	га	21,97	-

Примітка: * з урахуванням переведення дач у житлову забудову